

เทศน์เช้า ๒๗ เมษายน ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ใครเห็นบุญนะ.. ใครเห็นบุญกุศลเขาก็ตั้งใจทำนะ เขามีน้ำใจ เขาทำขึ้นมาเพื่อบุญกุศล เห็นไหม อธิพลในหัวใจของเราเป็นอธิพลมืด มันปิดบังหัวใจ ปิดบังให้เราเวียนตายเวียนเกิดไปในวัฏฏะ แล้วไม่เข้าใจต่างๆ เลย

อธิพลมืดคือหัวใจ ! มันปิดบังใจไว้นะ ไม่สามารถให้เข้าใจเรื่องชีวิตได้เลย มันเป็นอวิชชา คือความรู้ไม่จริง มันรู้ตามสภาวะของมัน แต่มันต้องรู้ตามสภาวะ รู้เฉพาะหน้า รู้ส่งออก รู้ว่าต้องการสิ่งใด ต้องการปรารถนาสิ่งใด แล้วต้องพยายามจะให้สมความปรารถนาสิ่งนั้น พยายามแสวงหาให้สมดังใจมัน

นั่นเห็นไหม นี่คืออธิพลมืด ทำให้ชีวิตต้องไล่ไปข้างหน้า ตามการบังคับบัญชาของความคิดของเรา มันมีอธิพลเหนือชีวิตของเราเห็นไหม อธิพลสว่าง ! ความที่สว่าง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มันเป็นอธิพลสว่าง มันเป็นอำนาจวาสนา

พระสารีบุตรเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่จริตนิสัย โคดข้ามคลองอะไรต่างๆ เป็นอธิพลสว่าง “อธิพล” คือ ความคิด ความขับไล่ไป ให้การกระทำนั้นเป็นความไม่มีอำนาจเหนือใจดวงนั้น เป็นแค่กิริยา สิ่งที่เป็นกิริยาคือการกระทำเฉยๆ ไม่มีกรรม !

แต่ของเรามีเจตนา มีความจงใจ มีความตั้งใจ ความจงใจ ความตั้งใจ ความแสวงหาอันนี้คือกิเลส คือเจตนาต้องการกระทำ แต่กิริยาของผู้ที่มีอธิพลสว่างเห็นไหม เป็นกิริยาเฉยๆ เป็นการดำรงชีวิตเฉยๆ เป็นผู้ที่ชนะตัวเองไง ชนะอธิพลในตัวเอง อธิพลในตัวเองนั้น ไม่สามารถบังคับบัญชาตัวเองได้

แต่ถ้าอธิพลมืดของเรา เราพยายามของเรา เราเข้าใจ เราต้องการแสวงหา ทุกคนเกิดมาปรารถนาความดี อยากได้คุณงามความดี แต่คุณงามความดีของคนก็ไม่เหมือนกัน

ความปรารถนาของคนก็ไม่เหมือนกัน ปรารถนาสิ่งต่างๆ ไปตามแต่อำนาจของความเคยใจใจ

กิเลสความเคยใจนั้นคือปรารถนา บังคับให้ใจอยู่ใต้อิทธิพลอันนั้น อิทธิพลอันนั้นมีอิทธิพลในหัวใจ แล้วพาทเกิดพาทาย สิ่งที่เกิดที่ตายในวิภวภูเขเห็นใหม่ เราเกิดเราตาย จะก็ภพก็ชาติ มันก็เหมือนใหม่ เพราะเราไม่สามารถระลึกอดีตชาติได้เลย

อดีตชาติ ! องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนจะตรัสรู้ธรรม บุปเพณิวาสนาสุตติญาณ ระลึกอดีตชาติได้ ไม่มีต้น ไม่มีปลาย ไม่มีที่สิ้นสุด..

แล้วเขาก็ขุดค้นในโลกเห็นใหม่ ในฟอสซิลที่เขาขุดได้ มนุษย์เรามีกระดูกที่เป็นฟอสซิล แปรล้านปีก็มี เป็นกี่ล้านปี เป็นสิบล้านปี มันมีมาในโลกนี้ สิ่งที่มีมาในโลกนี้เห็นใหม่ มนุษย์เกิดตายมา แต่อำนาจของกรรมมันหมุนไป มันครอบงำใจ ถ้าเราปรารถนาสิ่งที่ว่ามันจะพ้นจากทุกข์ มันต้องทุ่มกันทั้งชีวิต ทำไมถึงมีผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ทำไมมีผู้ใช้ชีวิตในการดำรงชีวิต

ชีวิตพรหมจรรย์ ! ชีวิตพรหมจรรย์ คือ ชีวิตเพื่อจะชนะตนเอง ต้องเข้าป่าเข้าเขา ต้องธุดงค์เพื่ออะไร เพื่อให้เห็นความขัดข้องของใจใจ ความปรารถนาของใจ เวลามันหิว เวลามันทุกข์มันยาก มันมีความน้อยเนื้อต่ำใจ เราทำไมต้องมาทุกข์มายาก ทำไมคนเขาใช้ชีวิตแบบปกติ เขาก็มีชีวิตของเขาได้ ทำไมเราต้องมาทุกข์มายากมาตัดแปลงตนเห็นใหม่

ความตัดแปลงตนเพื่อจะเอาชนะตนเองใจ ถ้าเอาชนะตนเองได้ อิทธิพลมันไม่สามารถชนะเราได้ การรบทัพจับศึก การชนะ การแสวงหา การชนะกัน ชนะขนาดไหน มันก็ชนะเท่ากับก่อกรรมก่อเวร มันสร้างอิทธิพลมีดต่อไป เพราะการก่อเวรก่อกรรมนั้นเป็นเวรเป็นกรรมที่จะต้องตอบสนองกันต่อไป

ถ้ามีเหตุแล้วมันต้องมีผล เหตุเกิดขึ้นมาจากการกระทำ เรากระทำสิ่งใดขึ้นมา เหตุมันมีแล้ว ผลมันจะตามมาเมื่อไร เราไม่สามารถรู้ได้เลย สิ่งที่เราไม่สามารถรู้ได้ นั่นละมันมีอิทธิพลกับเรา อันนี้.. จิตดวงนี้มันถึงมีกรรมใจ กรรมของใจไม่เหมือนกัน การกระทำของใจไม่เหมือนกัน ความปรารถนาก็ไม่เหมือนกัน

แต่ถ้าเราย้อนกลับเข้ามาเพื่อจะชนะเราเห็นใหม่ ออกประพฤติปฏิบัติ ออกรุคงค์ ออกแสวงหาโมกขธรรม มันต้องชนะตนเอง ความชนะตนเองความเล็กๆ น้อยๆ ความขี้ใจ ความว่า “ทำไมเราต้องมาทุกข์อย่างนี้!” มันคิดนะ.. เวลาเราปฏิบัติอยู่ในป่า ความคิดอย่างนี้มันจะมีมาทุกคน เพราะมันเป็นธรรมชาติของมัน ธรรมชาติของกิเลสมันมีอยู่กับใจ

คนเราออกมาประพฤติปฏิบัติ เราก็เอากิเลสของเราออกมาด้วย เพราะกิเลสมันอยู่ที่หัวใจ ความเคยใจ อิทธิพลอยู่ที่หัวใจ มันคิดตามใจไป แล้วเรามาประพฤติปฏิบัติ เราเอากายมาก่อน แล้วเราพยายามเอาชนะใจตัวเอง มันต้องพยายามข่มมันด้วยสติสัมปชัญญะ เห็นใหม่ ด้วยการทำความสงบของใจ เพราะใจมันสงบขึ้นมามันจะพอใจ.. มันพอใจว่าสิ่งนี้เป็นพยานยืนยัน คนเราหิวกระหายเหลือเกิน ได้ดื่มกินสิ่งใดเข้าไป มันจะเป็นพยานกับใจดวงนั้น

อันนี้ก็เหมือนกัน มันฟุ้งซ่าน มันคิดมาก มันน้อยเนื้อต่ำใจ เวลามันทำความสงบของใจขึ้นมา มันจะปลดเปลื้องสิ่งนี้ได้ มันเป็นปัจจัยตัดังใจ ! มันรู้ขึ้นมาจากใจดวงนั้น ใจดวงนั้นได้รับสัมผัสสิ่งนี้ว่า อ้อ.. สิ่งนั้นมีจริงๆ มันมีกำลังใจ เห็นใหม่ กำลังใจจะเกิดขึ้นมาจากว่า เราปฏิบัติธรรมแล้วสมความประโยชน์มัน มันมีความสุขขึ้นมา สุขในการประพฤติปฏิบัติ ไม่ใช่สุขแบบอามิส !

ความสุขของโลกเขาต้องมีสิ่งใดตอบสนอง แล้วมันถึงมีความสุขขึ้นมา พอใจขึ้นมา ตอบสนองสิ่งใด ก็ตอบสนองเพื่อความต้องการมากกว่านั้นขึ้นไปตลอดไป ตอบสนอง เห็นใหม่.. อามิสต้องมีสิ่งตอบสนอง มันถึงจะมีความสุขได้ มีความพอใจได้

แต่บุญกุศลในการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา สมานธรรมมันเกิดขึ้นมาโดยธรรมชาติของมัน ความสุขที่หาได้ เงินก็ซื้อหาไม่ได้ ! สิ่งที่มีความสุขในโลกที่เขาแสวงหากัน ใครตามทันขึ้นมา มันก็แสวงหาสิ่งนั้นได้ ตามทันได้ ความสุขเห็นใหม่ การจะไปที่ไหนก็ได้แล้วแต่ มันแสวงหากันได้ มันทดแทนกันได้

แต่ความเป็นสมานธรรม มันเป็นปัจจัยตัดัง ! มันทดแทนกันไม่ได้ เพราะมันเป็นเรื่องของหัวใจ หัวใจดวงไหนก็ต้องเป็นใจดวงนั้นเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติ ใจดวงนั้นเป็นผู้ที่จะทำให้อิทธิพลในหัวใจนั้นหมดออกไปจากใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงจะเป็นผู้ชี้ทางใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมขึ้นมา มันเป็นเรื่องที่ประเสริฐ เพราะมันเป็น “ธรรมะโอสถ !”

สิ่งที่เป็นธรรมะ โอสถ ...ศีล... สมาธิ... ปัญญา

ปัญญาในการใคร่ครวญ ในการค้นคว้า ในการพยายามจะต่อสู้กับกิเลส มันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา

แต่ปัญญาอย่างที่เราคิดเป็นปัญญาอย่างโลก ! เป็นปัญญาอย่างเรา เป็นวิชาชีพ เป็นความคิดของเรา จะมีปัญญาขนาดไหน จะฉลาดขนาดไหน จะมีความรู้ขนาดไหน ก็ตกอยู่ในอำนาจของอิทธิพลมืดหมดเลย

“อำนาจของอิทธิพลมืด” คือ ความเห็นของใจ มันควบคุมปัญญาอันนี้ ปัญญาอันนี้ ใช้ตามภาษามัน มันต้องทวนกระแสไง มันจะย้อนกลับขึ้นมา.. ย้อนกลับขึ้นมา ทวนกระแสเข้าไป... ทวนกระแสเข้าไป..เป็นการทำความสงบของใจ

“รอบรู้ในความคิดปัญญา” คือ ความรอบรู้ในกองสังขาร ความคิดที่เป็นปัญญาของเรา มันมีสติสัมปชัญญะเข้าไปรู้ทันอีกทีหนึ่ง เราคิดนี่คิดสิ่งใด ความคิดอันนี้มันคิดขึ้นมาได้ด้วยเหตุใด มันคิดขึ้นมาแล้วมันเป็นประโยชน์กับเราขนาดไหน ประโยชน์กับเราก็เป็นประโยชน์ความเป็นเครื่องอยู่อาศัย เห็นไหม ประโยชน์ในทางโลก โลกอยู่อาศัยกัน ชำระสิ่งนี้ อาศัยกัน สิ่งที่อยู่อาศัยก็เป็นของชั่วคราว

สิ่งที่อยู่อาศัย ! ถ้าเป็นคุณเป็นประโยชน์ มันก็เป็นการอาศัยกันเพื่อคุณประโยชน์ สิ่งที่อยู่อาศัยกันถ้ามันเป็นโทษละ ถ้ามันเป็นโทษ เห็นไหม อย่างทางโลกเรามีเงินมีทองจับจ่ายใช้สอยเป็นทางประโยชน์ก็ได้... เป็นทางคุณก็ได้... เป็นไปทางโทษก็ได้

ถ้าเป็นทางโทษขึ้นมาละ สิ่งนี้เป็นทางโทษ ถึงมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา ศีลมา ใคร่ครวญสิ่งนี้ ศีลมากำจัดสิ่งนี้ เพราะความมืดของเรา เราไม่เข้าใจว่ามันเป็นความถูกต้องหรือความผิดพลาด

ถ้าความพอใจของเรา เราก็จะถูกหมด ศีลก็มาบังคับสิ่งนี้ ศีลนี้มันเป็นรั้วกัน.. ก่อนจะเข้าบ้านต้องผ่านรั้วก่อน จะเข้าบ้านของตัวเอง คือเข้าไปในสัมมาสมาธิใจ เข้าไปถึง

หัวใจของตัวเอง หัวใจของตัวเองคือสัมมาสมาธิ ! มันปล่อยวางสิ่งต่างๆ หมด ปล่อยวาง
รื้อกัน เห็นใหม่

สิ่งที่ป็นรื้อกัน เป็นศีล เป็นอาการของใจ สิ่งที่เป็นอาการของใจ ความคิดเป็น
แขกจรมา เดี่ยวก็คิด เดี่ยวก็ไม่คิด คิดแล้วก็ดับไป เดี่ยวก็เกิดขึ้นมาใหม่ ความคิดที่ฝังใจ
คิดได้บ่อยมาก คิดขึ้นมาเท่าไรก็มีอารมณ์ทุกที สิ่งนี้มันเป็นที่ว่าผ่านสิ่งนี้เข้าไปมันถึงเข้า
บ้านได้ ถ้าใครเข้าบ้านได้จะมีความสุขมาก

ความสุขอันนี้ไม่ได้เกิดจากอามิส สุขอันนี้เกิดขึ้นมาจากหัวใจ สิ่งที่มี
พลังงานอยู่ พลังงานของใจและพลังงานนี้ส่งออกไปทางโลกตลอดไป ไม่เคยทำกรรม
ไม่เคยเป็นประ โยชน์กับตัวเองขึ้นมาเลย ทำความสงบของใจขึ้นมา เป็นประโยชน์กับ
ตัวเองขึ้นมา ตัวเองค้นคว้าตัวเองเจอ เห็นใหม่

สิ่งที่ค้นคว้าตัวเองเจอเป็นสัมมาสมาธิ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ตั้งมั่น นั่นนะปัญญาของการ
ปฏิบัติเกิดจากตรงนี้ ! เกิดจากสัมมาสมาธิ แล้วยกขึ้นวิปัสสนา... ยกขึ้นวิปัสสนาในกาย
ในเวทนา ในจิต ในธรรม

สิ่งที่ป็นกาย เวทนา จิต ธรรม นี้มันเป็นการติดต่อ มันเป็นพื้นฐานรองรับ สิ่งใด
สิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา มันเกิดขึ้นมาจากไหน มันเกิดขึ้นจากตรงนี้ เกิดขึ้น
จากภวาสวะ เกิดขึ้นจากเริ่มต้น

ฐานยิ่งของจรวด จรวดจะยิงออกไปจากที่ไหน ฐานยิ่งของความคิด ! ฐานยิ่งของ
ความคิด ! ฐานยิ่งของความทุกข์มาจากไหน มาจากตรงนี้ ตรงสัมมาสมาธิ แล้วปัญญาเข้า
ไปใคร่ครวญตรงนี้ไง ย้อนกลับเข้าไปใคร่ครวญสิ่งนี้.. ย้อนกลับเข้าไปใคร่ครวญ มันคิด
ข้องสิ่งใด ทำลายฐานมันให้ได้

ถ้าทำลายฐานมัน ความคิดไม่มีที่ยืนได้ ไม่มีภวาสวะ ฐานความคิดไม่มีความคิด
จะเกิดได้อย่างไร ถึงจะเกิดขึ้นมาก็เหมือนอิทธิพลสว่างเห็นใหม่ เกิดดับตามสภาวะของ
มัน เพราะมันมีร่างกาย เราเป็นมนุษย์เราเกิดขึ้นมา สิ่งนี้มันมีธรรมชาติของมัน มันก็ต้อง
มีเกิดดับของมัน แต่ไม่ฐาน ไม่มีภวาสวะ

อวิชชาสวะ ภวาสวะ กามาสวะ สิ่งที่เป็นอาสวะเป็นอนุสัย มันลึกลับซับซ้อนได้ จะทำลายอิทธิพลของตัวเอง อิทธิพลนี้มีความคิด มีดีหรือสว่าง ถ้าเป็นมืดเราก็ออยู่ในโลก กระแสโลกออกไป เวียนไปวัฏฏะ เวียนตายเวียนเกิดตามวัฏฏะวนไป เวียนตามอำนาจ ของกิเลส อำนาจของกิเลสอิทธิพลมืดหมุนออกไป

ถ้าอิทธิพลสว่างทำลายขึ้นมา มันมีนะ.. รู้เหมือนกัน ความรู้เหมือนกัน รู้อันหนึ่ง คิด.. รู้อันหนึ่งยึด.. ยึดมาก.. ยึดในกระแสโลก แต่ความรู้อันหนึ่งรู้แล้วเห็นสลดสังเวชนะ สิ่งนี้เรารู้แล้วเราปล่อยวางไว้ตามความเป็นจริง มันจะปล่อยวางนะ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ เป็น เครื่องข้อง

ห้วงบุตร ห้วงภรรยา ห้วงทรัพย์สมบัติ บ่วงต่างๆ เห็นไหม ตราสังข์.. เวลามัดศพ ใว้นี้ใช้ตราสังข์ บ่วงนี้ติดอยู่ตลอดไป แล้วทุกศพที่เผาก็ต้องเวียนตายเวียนเกิดในบ่วง อย่างนี้ตลอดไป

แล้วเราเห็นในของความเป็นบ่วงเห็นไหม มันสลดสังเวชว่าบ่วงอย่างนี้ บุรุษ สตรีต่างๆ ก็ต้องมาติดตรงนี้ ทุกคนต้องมาติดตรงนี้ แล้วเวียนตายเวียนเกิดตามสภาวะ แบบนี้ แล้วมันเห็นสภาวะแบบนี้ มันปล่อยวางตามเป็นจริง มันสลดสังเวชไหม

นี่อิทธิพลสว่างก็รู้เหมือนกัน เห็นเหมือนกัน แต่เห็นแล้วมันปล่อยวาง เห็นแล้ว มันสลดสังเวช มันปล่อยวาง มันเศร้าใจใจ... เศร้าใจว่าชีวิตนี้มีเท่านั้น แต่เวลามันทำลายสิ่ง ต่างๆ หมดไปแล้ว ชีวิตนี้ประเสริฐมาก ชีวิตนี้เหมือนกัน

ชีวิตนี้คือ ไออุ่น... ชีวิตนี้คือตัวพลังงานของใจ...

สิ่งที่เป็นพลังงานของใจ มันเป็นจิตปฏิสนธิ.. ปฏิสนธิวิญญานตัวนี้พาเกิดพาตาย สิ่งนี้พาเกิดพาตายมาตลอด แล้วตัวนี้จะเป็นตัวเกิดตัวตายตลอด แล้วสภาวะความทุกข์ มันต้องซบลงที่นี้ตลอดเลย เพราะหัวใจเป็นตัวรับความทุกข์อันนี้

แล้วอิทธิพลสว่าง เห็นไหม สลดสังเวช ! มันเข้าใจแล้วมันปล่อยวาง จะไม่มี อิทธิพลอันไหนจะเข้ามามีอำนาจเหนือใจดวงนี้ได้เลย ชีวิตนี้ถือว่าเป็นชีวิตประเสริฐ ใง ชีวิตนี้ถึงปล่อยวางจากโลกนี้ได้หมดใจ ปล่อยวางจากสภาวะต้นต่างๆ ไม่มีอำนาจสิ่งใด จะเหนือจากจิตดวงนี้ จิตดวงนี้ปล่อยวางไป

อิทธิพลสว่าง อิทธิพลมืด อยู่ในหัวใจของเรา เรามีกรรม.. กรรมคือสภาวะธรรม ศาสนธรรมคำสั่งสอนมันมีอยู่ ถ้าเราตัดแปลงตน จากมืดมันจะเป็นสว่าง มันจะสว่างๆ ไปก่อน จะเห็นสภาวะตามเป็นจริงในหัวใจ แล้วจะสว่างขึ้นมากกลางหัวใจ มันแปลกประหลาด มันมหัศจรรย์ มันลึกลับซับซ้อนมาก เกิดจากศีล สมาธิ ปัญญา เกิดจากทาน ศีล ภาวนา

ถ้ามีทาน เห็นไหม เราสละทานออกไป หัวใจมันเจตนา มันสะท้อนกัน มันสะท้อนถึงหัวใจ เพราะหัวใจต้องสละออก หัวใจต้องแสวงหา ต้องทำ การสละทาน ! ข้าวของ สิ่งของ มันไปวัดไม่ได้ ต้องอาศัยคนพาไป คนจะไปได้ต้องมีเจตนา คนมีเจตนา ต้องมีหัวใจ สิ่งหัวใจมันขับเคลื่อนไป เห็นไหม นั่นละทาน ศีล ภาวนา เกิดจากสิ่งนี้

อิทธิพลมืดมันต้องทำลายไปด้วยทาน ศีล ภาวนา แล้วมันจะสว่างขึ้นมา.. สว่างขึ้นมา จนถึงที่สุดแล้วเป็นเอกเทศ เป็นสิ่งที่ไม่เกาะเกี่ยวกับสามโลกธาตุ สดุดปลดเปลื้องออกไปจากกิเลสทั้งหมด เอวัง